

« zurück blättern vor »

TRUNEK subst. m., ab 1522; auch *trank*, *trunk*. **1)** ‘Getränk, insbesondere ein alkoholisches’ – ‘napój, zwłaszcza alkoholowy’: 1522 OpecŻyw 59v, SPXVI *pokarmow / trunkow / rozmaiftofcz [...] [ma być] wzgardzona*. o 1528 Murm 159, SPXVI *Comesatio, post coenam epulatio. Eyn banket yn der nacht / eyn schlafftrunck. Kołáciya málutka dla trunku*. o 1564 MAČZ 404b *W trunk nieyákiego prochu wfytać*. o 1600 KlonWor 68, SPXVI *Bo tych áffekt y trunek / á nie rozum / rzqdži*. o 1664–1684 Lub. Don Alv. 359 *zada się wprzód trunek do spania*. o 1745–1756 Chm. Ateny 321 *KOFFE vulgo KAFFE albo Kawa, [...] Piiq ten trunek prawie wszystkie Orientalne y Europeyskie nacye*. o (vor 1792) 1951 Kit. Opis 264 *zagrzaną mając trunkiem głowę*. o 1823 D₂P 11-2, SJAM *Zastawia się tam pospolicie uczta z rozmaitego jadła, trunków, owoców*. o 1834 PT IV 234-6, SJAM *miął dobre trunki do wyboru, [...] Ochoty niezabraniał, nie cierpiał pijaństwa*. o 1952 Jackiew. Wiosna 72, DOR *Podala panom kieliszki z koniakiem. Panie piły jakiś lżejszy trunek*. – SPXVI, MAČZ, CN, TR, L, SWIL, SW, DOR. **2)** ‘Schluck’ – ‘łyk, haust’: 1532 BartBydg 67, SPXVI *Haustus, bibitus, trunek*. o 1534 FalZioł I 13c, SPXVI *piy że to po ranu trunek ciepło y przed wieczera drugi trunek*. o 1535 GlabGad K7, SPXVI *lepiey ieft ieden trunek abo dwa pirwey piwa wypić*. o 1564 MAČZ 153c *Trunek żymney wody*. o 1588 Calep 473a, SPXVI *Haustus – Czerpanie, trunek*. o [LBel.] 1620 Sak. Pr. 195, L *Przy obiedzie pierwéy ieden abo dwa trunki piwa wypić, potym zaś winem przytożyć*. – SPXVI, MAČZ, L, SWIL (prze.). **3)** ‘Flüssigkeit’ – ‘ciecz’: [hapax] 1534 FalZioł V 111, SPXVI *Gdy ten proch będzie pożywian [...] tedi nie trzeba żadnego plastru na wierzch przyktaday [!] / [...] iedno z wierzchu ranę zakrić czyftą chuftą, azby on trunek poczył ciec z rany*. – nur SPXVI. **4)** ‘Heiltrank’ – ‘napój leczniczy’: 1558 Kosz. Lor. 88, L *Lekarze ku zdrowiu Alexandra na ieden syrop albo trank zezwolili*. o 1564 MAČZ 365d *Saluiatum, Nieyáki trunk ku lieczeniu koni y ynego bydlá należący*. o (1659) 1978 Chrap. Diar. 206 *Cyrulik z Bielska przyjechał przed południem samym, dał trunek paniej i odjechał*. o 1769–1777 Zab. 8 391 Koryt., L *Żaden mi iuz lekarfski nie pomaga trunek, Ni żadna rzecz, co chorym przynosi ratunek*. o [LBel.] 1846 Dzierzk. Pow. II 363, DOR *Starala się go uspokoić, podając mu trunek orzeźwiający przygotowany przez lekarza*. – SPXVI, MAČZ, CN, TR, L, SWIL, SW (lek.), DOR (daw.). ◇ **Var:** *trank* subst. m., 1558 Kosz. Lor. 88, L o [LBel.] 1780 Kopcz Przep II 237, MAY – MAČZ, L (zan.), SWIL, SW (stp.); *trunek* subst. m., 1532 BartBydg 67, SPXVI – SPXVI, MAČZ, CN, TR, L, SWIL, SW, DOR; *trunk* subst. m., 1534 FalZioł, SPXVI o [LBel.] 16. Jh. SPXVI – SPXVI, MAČZ. ◇ **Etym:** nhd. *Trunk* subst. m., ‘(alkoholisches) Getränk; Zug, Schluck; flüssige Arznei’, GRI, nur

für Inh. 1, 2, 4. ◊ **Konk:** *syrop* subst. m., bel. seit ca.1500, STP, zuerst geb. MAČZ. ◊ **Hom:** †*trank*. ◊ **Der:** *trunczek* subst. m., [einzQu.] 16. Jh. SPXVI, nur für Inh. 1; *trunczny* adj., 16. Jh. Baz., SW, zuerst geb. SW; *trunkowy* adj., (†1575) 1595 Biel.M., Sw, zuerst geb. TR, nur für Inh. 1, 2, 4; *trunczek* subst. m., 1595 Prot.Par. B3b, L, zuerst geb. L, nur für Inh. 1, 2, 4. ❖ Die isolierte Form *trank* von 1558 kann eine Entlehnung aus tsch. *traňk* ‘Heiltrank’ sein; MAČZYŃSKI hat unter *potio: liekárski trank, syrup*.

« zurück blättern vor »